

статі, якщо це пов'язано з необхідністю оголення особи, яка підлягає освідуванню;

– при освідуванні не допускаються дії, що принижують честь і гідність освідуваної особи, або процедури, що шкідливі для її здоров'я.

Отже, на нашу думку, під освідуванням варто розуміти самостійну слідчу (розшукову) дію, яка проводиться на підставі постанови прокурора і полягає в огляді тіла живої людини з метою виявлення і фіксації наявності або відсутності особливих прикмет, слідів кримінального правопорушення та інших ознак і властивостей, що мають значення для кримінального провадження.

На відміну від деяких інших видів слідчого огляду освідування суттєво порушує право на недоторканність та особисту свободу громадян, пов'язане з можливістю розголошення інтимних обставин їх життя. Зважаючи на це, законодавець виділив освідування в самостійну слідчу (розшукову) дію і визначив спеціальні правила його проведення. Однак чітка кримінальна процесуальна регламентація освідування нині залишається незавершеною.

Білоус І.В.

ОСОБЛИВОСТІ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ОСОБИ ЗА ВІДЕОЗОБРАЖЕННЯМИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ СУДОВОЇ ПОРТРЕТНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Портретна експертиза, що проводиться з використанням такого носія інформації, як цифровий відеозапис, має певні особливості при вирішенні ідентифікаційних завдань. Це обумовлено тим, що такого роду носій інформації про зовнішній вигляд людини як відеозапис має певні характеристики, пов'язані як з технічними характеристиками пристроїв, за допомогою яких він був отриманий, так і зі способами її подальшої обробки та зберігання.

Кожна стадія експертного дослідження має свої особливості.

При надходженні на експертизу відеопортретів їх попереднє дослідження проводиться з метою з'ясування можливостей достовірного ототожнення особи, а також для встановлення та аналізу дії різних факторів, що змінюють якість зображення і риси обличчя.

На цій стадії необхідно встановити походження відеопортрета; визначити формат відеозапису, тип записуючої апаратури; встановити систему кодування кольору, умови виготовлення відеопортрета; визначити якість, розмір порівнювальних зображень, наданих на дослідження, а також факторів, які можуть вплинути на відображення ознак зовнішності і зумовити особливості їх дослідження в процесі проведення експертизи.

Основним завданням роздільного дослідження є виділення на відеопортретах та їх матеріальних копіях (фотознімках, зображеннях, одержуваних з відеопортретів за допомогою знакодруючої техніки ознак зовнішності, які отримали чітке відображення. Варто зауважити, що при відображенні відеопортрета на різних матеріальних копіях відбувається втрата портретної інформації. Важливою особливістю роздільного

дослідження відеопортретів є аналіз рис зовнішності з урахуванням їх різного стану при відеозйомці. Це обумовлено тим, що контури, форма, величина, ступінь вираженості і симетрії рухливих рис обличчя в значній мірі залежать від виразу обличчя і мимічних змін. У деяких випадках потрібно враховувати й інші варіанти зміни стану рис зовнішності.

Як правило, роздільне дослідження відеопортретів проводиться відповідно до методики портретної ідентифікації особи, тобто виділяється комплекс загальних та окремих ознак [1].

При завершенні роздільного дослідження складається таблиця-розробка, з описом та характеристикою виявлених ознак. На стадії порівняльного дослідження відеопортрети порівнюються за ознаками зовнішності, виділеними в процесі роздільного дослідження, з метою визначення їх збігу або відмінності. Особливістю порівняльного дослідження відеопортретів є можливість широкого використання комп'ютерних технологій [2]. Найбільш наочний в цьому випадку метод накладення зображень, зображених на відеопортреті і фотопортреті. Основним методом на стадії порівняльного дослідження буде метод візуального зіставлення з розміткою ознак. Тут необхідно мати на увазі, що: відмінності можуть бути удаваними, коли відображення тих чи інших ознак зовнішності розрізняються, а насправді вони ідентичні. Крім того, відмінності у відображенні ознак можуть бути справжніми, що свідчать про те, що на порівнюваних відео і фотопортретах зображені різні особи. Збіги ознак можуть бути справжніми, закономірними або випадковими, викликаними незвичайним виразом обличчя в момент відеозйомки, різним освітленням, ракурсом і т.д. Оцінка отриманих результатів роздільного і порівняльного дослідження впливає на формування висновку експерта про тотожність або відмінність порівнюваних осіб. При цьому оцінка співпадаючих ознак полягає у встановленні індивідуальності їх комплексу. Комплекс може вважатися індивідуальним тоді, коли при повному збігу анатомічних, функціональних і супутніх ознак особи повністю збігаються і особливості. Отже, при проведенні дослідження за відеозображенням необхідно звертати увагу, насамперед, на окремі ознаки (родимки, асиметрії окремих елементів та ін.), інші ознаки, які чітко відобразилися на відеозображеннях: ознаки брів, очей, співвідношення ширини облямівки губ, контур облямівки верхньої губи, ступеня виступання і формі підборіддя, деякі ознаки вушної раковини [3].

При дослідженні відеозображень необхідно особливу увагу приділити підготовці порівняльного матеріалу, для цього необхідно: уважно переглянути наданий на дослідження відеозапис наприклад, за допомогою програми «PrjDouble v.1.1.1», вибрати на наданому відеозапису відеокадри на яких найбільш повно і достовірно відобразилися анатомічні елементи і ознаки; привести відеозображення до одного масштабу і роздрукувати їх на твердому носії наприклад, фотопапері щільністю 160 г/м², формату 210×297мм, за допомогою кольорового крапельно-струминного принтера; розробити сценарій дій підозрюваного з урахуванням відібраних відеокадрів;

провести фотографування підозрюваного за розробленим сценарієм з максимальною роздільною здатністю; обробити фотознімки за допомогою програми Adobe Photoshop CS2, і привести надані зображення одного масштабу.

Список використаних джерел

1. Абрамов С.С., Зинин А.М. и др. Судебно-портретная экспертиза: методич. пособие. – М.: РФЦСЭ, 2003. – С. 163.
2. Дмитриев Е.Н., Иванов П.Ю., Зудин С.И. Исследование объектов криминалистических экспертиз методами цифровой обработки изображения. – М., 2000.
3. Зинин А.М., Зотов А.Б., Снетков В.А. Особенности портретной криминалистической идентификации с использованием видеоизображений. – М., 1995.

Бобошко Е.М.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ

Не потребує доказування факт, що будь-яка усвідомлена людська діяльність ґрунтується на інформації про властивості, стан і поведінку тих осіб та об'єктів матеріального світу, із якими вона безпосередньо пов'язана, котрі певним чином можуть на неї впливати. Інформаційні технології впливають на людську діяльність доволі тривалий період, їх вік складає не одне століття. Своєю появою вони зобов'язані розвитку економіки. Перші обліки зародилися ще в Давньому Єгипті, Шумері, Китаї, Індії. Згодом цей винахід древніх економістів почали використовувати в інших сферах людської діяльності. А в ХІХ столітті вони знайшли застосування й у діяльності правоохоронних органів.

Створюючи умови для отримання достовірної інформації про певні об'єкти, обліки тим самим сприяли прийняттю виважених, обґрунтованих рішень. З ускладненням суспільства збільшувалися й обсяги інформації, що вимагало вдосконалення систем її збирання, зберігання, опрацювання. Тривалий час вони велись у вигляді картотек, журналів та архівів паперових документів. Розвиток комп'ютерних технологій, що відбувся у другій половині ХХ століття, істотно вплинув і на розвиток інформаційних систем. На зміну звичайним, ручним інформаційним системам приходять автоматизовані.

Однак, незважаючи на ступінь розвитку інформаційних технологій, необхідно завжди мати на увазі, що отримання й накопичення інформації не є самоціллю. Мета створення та функціонування інформаційних систем полягає у створенні умов для вирішення конкретних завдань певного напрямку людської діяльності, у тому числі й у розкритті злочинів. Велике значення в роботі з такою інформацією відіграє людський фактор, який проявляється в умінні користувача грамотно нею користуватися. «Одне й те саме інформаційне повідомлення може містити різну кількість інформації для різних споживачів», – підкреслюють Г.С. Гохберг, О.В. Зафієвський та